

מסורת הש"ס

(א) [עירובין לו: ו"ט]
(ב) ונחמיה ג. ע"ט, (ג) [נעיל
כ ושי"ן], (ד) [ונחמיה ג.
(ה) [נעיל ט: ושי"ן],
ו [נעיל כד: ושי"ן]
(ז) [ע"ב], (ח) רובו עינין
חמומים הם הוא סוף דיבור
ואח"כ מתחיל הדיבור הא'
נמו איכא נאקומי אפי'
לר"א. רש"י ט) [ע"ב],
י ז"ל תנן. רש"י, (יא) ז"ל
י"ג רש"י,

מוסף רש"י

[illegible]

מוסף תוספות

[illegible]

לא רצה אינה מקודשת. דלא בעל אלא על תנאולא נתקיים ו
רצה מיהא מקודשת ואמ"ר דמשעת בעילה ספק רואה ספק אינו
רואה אמרינן הוצרך דמשעת בעילה הוה קידושין: עובלים למפרע.
שחרי ולא הוצרכה התרומה מעולם: לכשיצנע. כשיצא לידי
כך ודאי עובלים שמה אכל אין
לחוש ולך דלא שכיח ליצנע:
במתני' הכותב טופסי גיטין.
סופר הוא וטוטל שכר ורואה שיהו
מומנין לו פעמים שאדם צא לשוכרו
והוא טורק בשטרות אחרים: צריך
שיניח מקום האיש וכו'. שאם רואה
תגר צביהם לא יאמר היינו כותב
כל הגט ובגמרא^א מפרש טעמא:
לריך שיניח מקום כו'. ואם שמע
שהיה אחד רודף אחר מצויר להלוותו
מנה לא יאמר היינו כותב מיד ואני
מקום הזמן לצדו שלא יחא שטר
מוקדם אלא צריך שיניח מקום הללו
והמלוה והמעוט אע"פ דליכא לנמיש
למידי גזירה שטרות אטו גיטין:
מפני הסקנה. בגמ' מפרש אהיכא
קאי: פוסל בצולן. ואפילו הניח
מקומות הללו וטעמא מפרש בגמ':
ר' אלעזר מכשיר בצולן. ובלבד
שיניח מקומות הללו: חוץ מגיטין
גמ'. דגורזין בהן טופס אטו
תורף: שנאמר וכתב לה. בגמרא
פריך האי תורף הוא דכתיב:
גמ' אף מקום הרי אם מותר.
שם זה עיקרו של גט: עדי מסירה
דכתיב. הלכך וכתב לה לאו אחתימה
קאי דחתימת עדים אינה אלא מדברי
סופרים מפני מיקון העולם וכי
כתיב וכתב לה משמע אעיקר
כריתות קאי דהיינו כל הני דאמרין:
ורביא. לשמואל לאוקמי להני תלת
סתמי כד"ל ולמימרא בצולוה והוא
ששיר מקום התורף אין כותבין על
המחובר (לעיל דף כה). והכל כשפין
לכתוב (לעיל כג). והכותב טופס
גיטין כולוה אוקמיניהו שמואל כד"ל:
דקמי אין כותבין. והדר מנה כתבו
על המחובר כשר ומדקשיא רישא
לסיפא אוקמינא דהכי קאמר אין
כותבין טופס שמה וכתוב תורף כו':
אזל סיפא. הכל כשרין לכתוב דהתמי

שָׁאִין קִיּוּם הַגֵּט אֲלֵל בְּחוֹמָתָיו: **אִימָר ר' מַאִיר הֵיא**. וְאִינוּ נֶרְדִּי לְשִׁיר מִקּוֹם הַתּוֹרָק וְאִשְׁמַעִינָ שְׁמוּאֵל דְּלִרְדִּי וְרַבִּי אֲלַעֲזָר הֵיא. וְסִיפָא דַּקְתָּנִי שָׁאִין קִיּוּם הַגֵּט אֲלֵל בְּחוֹמָתָיו לֹאֵל לִכְסֻשִׁי תּוֹרָק דְּהִרַשׁ שְׁטוּתָא וְקֻטָּן דְּשֵׁלָל לְשִׁמָּה קֵאִי אֲלֵל אֲמַרְיַעְמֵל קֵאִי הָאֵשֶׁה כּוֹתֵמֵה אִם הֵטָה לְשִׁמָּה וְהָאִישׁ שׁוֹבְרוֹ שָׁאִין קִיּוּם הַגֵּט אֲלֵל בְּמִסְכְּרָתוֹ וְלֹא בְּחַיִּיתָמּוֹ. וְהָאֵל דְּנֻקַּט חוֹמָתָיו מִשּׁוּם דְּרֹב עַדִּי מִסְכְּרָה הֵם הַחַתּוּמִּים בּוֹ ^א וְרֹב גִּיטִין חוֹתֻמִּים הֵם אִפִּי לְרִישִׁי מִפְּנֵי מִיקּוֹן הָעוֹלָם: **אִיבֵל אֲלַקוּמָא כִּר' אֲלַעֲזָר**. וְלֹא קֵשִׁיא מִיַּדִּי כְּדִפְרִישִׁי **אֲלֵל אֵל מְדִיפָא**. פְּלִיג ר' אֲלַעֲזָר אֲרִישָׁא דַּקְתָּנִי רַבִּי אֲלַעֲזָר מְכַשֵּׁר בְּכוּלָּן חוּץ מִגִּיטֵי נָשִׁים וְרִישָׁא מְכַשֵּׁר אִף בְּגִיטֵי נָשִׁים: **אִימָר רִישָׁא לֹאֵל רַבִּי אֲלַעֲזָר הֵיא**. וְ^אלִי לְשִׁיר מִקּוֹם הִרִי אִם מוֹתֵמֵה אֲלֵל מִקּוֹם הַשְּׁמוֹת לְבָדִן מִשּׁוּם קֻטָּטָה כְּדִלְקַמְנָא: ^ב **קַמ"ל** שְׁמוּאֵל דִּרִישָׁא נִמִּי כִּר"א וְתִרִי מִנָּהִי וְאִלִּיבֵה דִּר' אֲלַעֲזָר כְּדִלְקַמְנָה: **מִפְּנֵי תַּקְנָה סוֹפֵר**. הִתִּירוּ לְכַתּוֹב טוֹפֶס שֵׁלָל שִׁמָּה: **וּר"א הֵיא**. הֵא דַּקְתָּנִי מִפְּנֵי הַתַּקְנָה הִתִּירוּ לְכַתּוֹב טוֹפֶס לֹא לֹאֵל הֵיא הֵיא אֲסִיר רַבִּי אֲלַעֲזָר הֵיא בְּדַעִי לְשִׁמָּה בְּכִיבִיָּה מִדְּאֻרִייתָא: **לֹא לְכַתּוֹב** דְּלִמָּא אִמִּי לְמַכְתֵּב תּוֹרָק אֲלֵל מִשּׁוּם תַּקְנָה סוֹפֵר שִׁיבָה מוֹזֻמֵּנִין לוֹ שָׂרוּ לִיהּ וּבִלְבַד שִׁישִׁיר תּוֹרָק לְכַתּוֹב לְשִׁמָּה וְתּוֹרָק דְּשֹׁאֵר שְׁטָרוֹת נִמִּי גֹזֵר מִשּׁוּם תּוֹרָק דְּגִיטִין: **וְרַבִּי יְהוּדָה כּו'.** וְגֹזֵר שְׁטָרוֹת אִפִּי טוֹפֶס אֲטוּ גִיטִין: **שְׁטָרוֹת אֲטוּ גִיטִין**. כְּטוֹפֶס לֹא גֹזֵר דְּגִזְרָה לְגִזְרָה הֵיא: **וְהָאֵל כִּי כְּכִיב לֹא אֲסוֹרָק כְּכִיב**. דְּבִקְרָא כְּרִיתוֹת כְּכִיב דְּהֵיִינוּ תּוֹרָק וְהִכִּי יִלְיָף ר"א מֵינִיָּה לְמִסְכְּרָתוֹ טוֹפֶס: **אֲלֵל**. לֹא תִימָא שְׁנֵאמֵר דְּמִשְׁמַע מֵינִיָּה יִלְיָף אֲלֵל מִשּׁוּם כְּלוּמֵר מִשּׁוּם שְׁנֵאמֵר בְּתּוֹרָק וְכַתֵּב לֹא לְשִׁמָּה גֹרִינָן טוֹפֶס אֲטוּ תּוֹרָק דְּאֻרִייתָא: קֵשִׁיא

כל הגט פרק שלישי גיטין

כו.

יד א מיי פ"ג מהל'
גירושין הלכה ז סמג
עשין ג:
ב [טוש"ע ח"ו"מ ס"י מג
סעיף א ויזמן מד סעי'
ה]:
זו ג מיי שם טוש"ע
ח"מ סימן מח סעיף
א:
זו ד ה מיי פ"ג מהל'
גירושין הלכה ז סמג
שם:

תורה אור השלם

1. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה
וַיִּבְעֻלָּהּ וְהָיָה אִם לֹא
תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מִצָּא
בָּהּ עֲרוּת דָּבָר וְכָתַב לָהּ
סֵפֶר בְּרִיתָתָא וְנָתַן בְּיָדָהּ
וּשְׁלָחָהּ מִבֵּיתוֹ:
דְּבָרִים כֹּד א

פסקי רי"ד

[illegible]

(א) נראה מזה דרבינו סובר
כדעת רש"י דבתורף גס
בשטרות גזר אטו גיטין ועי'
בתוס' ד"ה ר"א.

בֵּין לרבי יהודה בין לר"ש לא שנא וכו'.^א ורז יוסף למסיק צפ
 בכל מערבין^ב (שיבועין דף ט:) לר"ש לית ליה צריה גבי
 הרימי מערב לשבחות של כל השנה כולה רצימי אלך רצימי לא
 אלך דמסיק רב יוסף איפוך ולר"ש רשא מצעוד יום שיבועין עירוב
 כו'.^א רב יוסף יחלון גין צמולה דעת
 עאמו למולה דעת אחרים:

התם בדרקתני טעמא כו'. צפרק
 צכל מערבין (עירוין דף לו):
 מפרש רבא טעמא משום דנעיין
 ראשית שזיריה ניכרין ונראה דהתם
 גרים רבא דמלאיירי אבי' כתיבה
 ועוד דהתם נמי מסיק טעמא כי
 הכא: **רבי אצור מבושר בבבלי.**
 פירש צקוטסרס ובלבד שזינח מקומות
 הללו וקשה לר"י דצגמרא פסיק רב
 כר' אלעזר וקאמר אפי' צשטרות
 והאמר רב פפי' כו' אלמא מחזי
 כשיקרא ה"נ מחזי כשיקרא ואי לא
 מכשיר ר"א אלבא צטופס דשטרות
 מה מחזי כשיקרא איכא מאחר
 שהניח מקום המלוה והלוה והעמות
 ועוד משמע דלא פריך¹ מדרב פפי
 אלבא משום דפסיק כר' אלעזר אלב
 אי הוה סבר כרבנן הוה ניחא ליה
 ואי שייך צטופס מחזי כשיקרא
 אפי' סבר כרבנן תקשי לרב פפי
 ונראה לר"י דר"א מכשיר צשטרות
 אפי' תורף² להם משאול מיחזי כשיקרא
 שכותב פלוני וזה מפלוני ועדיין לא
 ליה חזק מגיטי נשים דפסיל אפילו
 טופס מדקתני משום שנאמר וכתב
 לה משמע דפסיל בגיטי נשים טפי
 מת"ק ואת ומנא ליה לגמרא דר"א
 מכשיר צשטרות אפי' תורף דפריך
 מדרב פפי דלמא צטופס דשטרות
 דווקא מכשיר וי"ל דאם איתא דלא
 מכשיר אלבא צטופס הוה לו לקצור
 דבי ר"א אחר מת"ק והיה לו לקצר
 ולשנות ר' אלעזר פוסל בגיטי נשים
 ור' יהודה פוסל צכוון וגם היה ראוי
 לשנות צסדר זה שכל אחד מחמיר
 משלפניו אלב אי רבי אלעזר אתא
 לאכשורי צשטרות אפי' תורף ניחא
 דתנא דברי רבי יהודה קודם משום
 דקאי את"ק דלאירי צטופס ור"א
 צשטרות מכשיר טפי מתנא המא

ובגטין פסיל טפיל^א: חרין מגישי נשים. ואין לומר בשחרור
ועבדים נמי פסיל^ב דאם כן צפ"ק (לעיל ט.) גבי שלשה דברים ששו
גיטי נשים לשחרורי עבדים יתני וכדברי ר"א בארבע דקדמי
וכדברי ר"מ בארבע^ג: וצריך שיניח מקום הרי את מותרת לרב
אדם. בכל דוכמי משמע שכותבין לשון זה בגט ופ' במה
(לקמן פ.) נמי "תניא גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם והנהיג
לכתוב לשון זה בגט אבל" בטופסי גיטין^ד לא היה כתוב ומ"מ
לאין להוציא לעו על גיטין הראשונים^ה שהרי מאריכין לכתוב כמה
לשונות בגט^ו דחשיב כמו הרי את מותרת לכל אדם: **אבל סיפא**
דקדמי שאין קיום הנפ אלא בחותמוי אימא ר"מ ה"א. תימה
בדקדמי פקד שני לעיל (דף קד.) מוקי לה ר' זיסקא דר' יוחנן^ז
ככ"מ ופרקי עלה מההיא דמחזור דלמחר רבה בר בר חנה א"ר
יוחנן ר"א היא ודחק לשנויי אמוראי גינהו אליבא דר' יוחנן ומאי
קושיא הא משמע הכא דאע"ג דמוקמינן ההיא דמחזור כר"א מ"מ
מוקמינן שפיר ההיא דהכל כשרים כר"מ ואורי"י דאע"פ שעושה
לעריכותא צוה מ"מ מיסתבר דלתיא כחד תנא אבל הך דפירקין
ודאי ר' יוחנן מוקי לה כר"מ משום טעמא דמטיק מדסיפא ר"א
ירשא לאו ר"א^ח דמטעם זה קאמר ר' יוחנן בפרק ד' אחין (יבמות דף
ס.) אחיות איני יודע מי שגאל איני עוד דבתרתי קמייתא דמתניין
בתרא בתרא ארבע הדיא טעם לארבותיהו בתרא חזא:

מפני התקנה מאי מפני התקנה. מקום אומן דמנא צרישא דקצנ
גממלא אחר כך היינו משום לאתא לפרושי מפני התקנה
אליבא דמאן דמוקי לה כר"א לאין פירושו כמו למאן דמוקי לה כר"מ:
קא